

Kvartalsrapport 4/2011

Styrets beretning - Resultatregnskap og balanse - Noter

KLP

for dagene som kommer

Innhold

Styrets beretning	3
- Resultat	4
- Nøkkeltall	4
Konsernregnskap etter 4. kvartal 2011	
- Resultatregnskap	8
- Balanse	9
- Noter til konsernregnskapet	12
Ikke-finansielt regnskap	26
Regnskap etter 4. kvartal 2011 Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringselskap	
- Resultatregnskap	27
- Balanse	28
- Noter til regnskapet	30

Rapport etter fjerde kvartal 2011

Godt år tross urolige finansmarkeder

- Av åtte kommunale og fylkeskommunale pensjonsordninger på anbud i 2011 valgte syv KLP
- Verdijustert avkastning på 3,2 prosent og en bokført avkastning på 4,5 prosent gir grunnlag for å styrke tilleggsavsetninger med 2,1 milliarder kroner og å overføre 1,5 milliarder kroner til kundenes premiefond
- KLPs soliditet og balansestruktur er godt tilpasset nåværende og fremtidige soliditetskrav

KLP - konsern

Konsernet hadde ved utgangen av 2011 en forvaltningskapital på 291,8 milliarder kroner, og et driftsresultat på 1 749 millioner kroner.

Konsernets kapitaldekning utgjorde 10,9 prosent (11,5¹) prosent og kjernekapitaldekningen 8,7 prosent (8,9) prosent ved utgangen av kvartalet.

Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP)

KLP er et livsforsikringsselskap med offentlig tjenestepensjon som hovedprodukt. Selskapet er et gjensidig selskap hvor kundene på offentlig tjenestepensjon også er eiere av selskapet. KLP er morselskap i KLP-konsernet som leverer et bredt utvalg av finansielle produkter og tjenester rettet mot offentlig sektor og deres ansatte.

KLP - kundeeiet selskap i utvikling

KLP styrket sin markedsposisjon i 2011. Selskapet ble valgt som leverandør i syv av åtte kommunale og fylkeskommunale anbudsrunder som ble gjennomført i 2011. Disse representerer et volum på 3,0 milliarder kroner, hvorav 1,4 milliarder representerer nye kunder fra 2012.

Usikkerheten i den internasjonale økonomien vedvarte gjennom 2011. Dette bidro til urolige og svake finansmarkeder. I fjerde kvartal var imidlertid markedsutviklingen positiv, og for året fikk KLP en verdijustert avkastning som overstiger den

garanterte renten. Dette er selskapet fornøyd med gitt den uro som preget finansmarkedene.

Resultatene for 2011 gir grunnlag for styrking av tilleggsavsetningene, og derigjennom opprettholde en god soliditet for å sikre pensjonskundernes midler og øke mulighetene for stabil og god finansavkastning fremover. Samtidig gir resultatet rom for å tilbakeføre midler til kundenes premiefond i tråd med selskapets langsiktige målsetting. Med bakgrunn i oppnådde resultater for 2011 styrkes tilleggsavsetningene med 2,1 milliarder kroner mens 1,5 milliarder kroner tilbakeføres til kundenes premiefond.

Resultater etter fjerde kvartal 2011

Avkastningsresultat

Bokførte finansinntekter på pensjonskundernes midler utgjorde 9,9 milliarder kroner. Pensjonskundernes fond er i 2011 tilført den garanterte avkastning som utgjorde 6,6 milliarder kroner. Det bokførte resultatet utover den garanterte avkastningen, det såkalte bokførte avkastningsresultatet, utgjør for året 3,3 milliarder kroner. Av dette styrkes tilleggsavsetningene med 2,1 milliarder kroner mens 1,5 milliarder kroner tilbakeføres til kundenes premiefond. Kursreguleringsfondet ble redusert med 2,5 milliarder kroner. Verdijustert avkastning ble 2,1 prosent i kvartalet, 3,2 prosent for året. Dette er tredje året på rad med den beste avkastning blant hovedkonkurrentene innenfor offentlig tjenestepensjon.

Bokført avkastning ble 0,8 prosent i kvartalet, 4,5 prosent for året. Hvis merverdier i anleggsobligasjoner og utlån med rentebinding regnes med, ble den verdijusterte avkastningen 1,9 prosent for kvartalet, 3,9 prosent for året.

1) Tall i parentes refererer til tilsvarende tall fra 2010

Risikoresultat

Risikoresultatet er et uttrykk for hvordan utviklingen i forsikringsbestanden har vært i forhold til forventningene som er lagt til grunn ved den årlige premiefastsettelsen. Uføreutviklingen og utviklingen i levealder er viktige parametre som påvirker risikoresultatet. Bortsett fra at uførehyppheten har utviklet seg ytterligere i positiv retning i 2011, har utviklingen vært som forventet. Dette ga et positivt risikoresultat i kollektiv pensjon på 308 millioner kroner. Halvparten av dette er tilført risikoutjevningfond, mens den andre halvparten tilbakeføres til kundene via premiefondet.

Administrasjonsresultat

Selskapets administrasjonsresultat var i fjerde kvartal negativt med -11 millioner kroner, mens for året ble administrasjonsresultatet 61 millioner kroner. Dette er 21 millioner kroner lavere enn i 2010.

Øvrige resultatelementer

Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen utgjorde 67 millioner kroner i kvartalet, 434 millioner kroner for året.

KLP styrer soliditet og risiko slik at rentegarantipremien kan holdes på et lavt nivå. Bokførte inntekter fra rentegarantipremien var 54 millioner kroner for kvartalet, 212 millioner kroner for året.

Samlet resultat til selskapet ble 193 millioner kroner for kvartalet, 705 millioner kroner for året.

Resultat etter fjerde kvartal <i>Millioner kroner</i>	Kunder	Selskapet	Sum
Avkastningsresultat	3 275	12	3 286
Risikoresultat	154	151	305
Rentegarantipremie	212	212	
Administrasjonsresultat		61	61
Netto inntekter selskapsportefølge		434	434
Avkastning fra selskapsportefølge tilført kunder	165	-165	-
Resultat 2011	3 594	705	4 299
Resultat 2010	4 651	563	5 213

Nøkkeltall <i>Prosent</i>	4. kvartal 2011	4. kvartal 2010	31.12. 2011	31.12. 2010
Kapitalavkastning I	0,8	1,2	4,5	5,1
Kapitalavkastning II	2,1	2,3	3,2	7,5
Kapitalavkastning III	1,9	1,3	3,9	7,4
Kapitaldekning			11,5	12,0
Solvensmargindekning			243,6	230,6
Forsikringsrelaterte driftskostnader i % av gjennomsnittlig kundefond			0,35	0,34

Finansiell soliditet og kapitalforhold

Forvaltningskapitalen i KLP var 261,7 (244,2) milliarder kroner ved utgangen av fjerde kvartal.

Kapitaldekningen i KLP var ved utgangen av fjerde kvartal 11,5 prosent, og kjernekapitaldekningen var 9,1 prosent.

Solvensmargindekningen holder seg på et meget solid nivå med 243,6 prosent (230,6 prosent).

KLP hadde ved utgangen av kvartalet en total soliditetskapskapital på 36,2 milliarder kroner som tilsvarer 16,0 prosent av forsikringsfond med rentegaranti. Soliditetskapskapitalen ble økt med 2,9 milliarder kroner i 2011.

Selskapets soliditet vurderes som sterk i forhold til risikoprofil og myndighetskrav.

Nye soliditetskrav

Det nye soliditetsregelverket for forsikring, Solvens II, skal implementeres i norsk lov innen 01.01.2013. Overgangsordninger medfører at soliditetskravene mest sannsynlig først vil bli gjort gjeldende fra 01.01.2014. Det nye kapitalkravet, som beregnes med utgangspunkt i både forsikringsrisiko og markedsrisiko i tillegg til motpartsrisiko og operasjonell risiko, blir felles for hele EU/EØS-området. Det vil likevel forekomme nasjonale tilpasninger.

Foreløpige beregninger tilsier at KLP har en tilfredsstillende soliditet også under det nye regelverket.

Premieinntekter

Premieinntektene ble 3 981 millioner kroner for kvartalet, en økning på 596 millioner kroner fra fjerde kvartal i 2010. For hele 2011 ble premieinntektene 21 752 (20 345) millioner kroner. Premietallene inkluderer engangspremier som følge av økte pensjonsforpliktelser etter årets lønnsoppgjør og nytt grunnbeløp i folketrygden.

Erstatninger

I fjerde kvartal utgjorde utbetalte pensjoner og andre erstatninger 2 541 millioner kroner, 10 033 millioner kroner for året.

Forvaltning av kollektivporteføljen

Eiendelene i kollektivporteføljen utgjorde 242 milliarder kroner og var pr 31.12.2011 investert som vist nedenfor.

Eiendeler	Andel 31.12. 2011	Avkastning pr 4. kvartal 2011	Andel 31.12. 2010	Avkastning pr 4. kvartal 2010
<i>Alle tall i prosent</i>				
Aksjer	14,3	-7,3	14,5	18,5
Omløpsobligasjoner	22,0	7,2	7,3	22,5
Anleggs-/HTF-obligasjoner	33,1	5,2	5,3	32,9
Utlån	10,4	3,9	3,6	13,1
Eiendom	11,7	7,2	11,9	11,3
Andre finansielle eiendeler	8,6	2,9	2,8	1,6

Aksjer

Samlet eksponering i aksjer inkludert aksjederivater utgjorde 14,3 prosent.

Aksjemarkedene styrket seg i fjerde kvartal, og aksjeavkastningen i kvartalet ble god selv om den for året ble svak.

Omløpsobligasjoner

Omløpsobligasjoner og pengemarkedsinstrumenter utgjorde 22 prosent av eiendelene i kollektivporteføljen pr 31.12.2011.

Avkastningen for KLPs porteføljer av norske og globale statsobligasjoner har vært god i 2011.

Obligasjoner som holdes til forfall

Investering i obligasjoner som holdes til forfall, utgjorde 33,1 prosent av kollektivporteføljen pr 31.12.2011. Ikke regnskapsførte merverdier var 3 milliarder kroner pr 31.12.2011. Porteføljen er godt diversifisert, og består av papirer utstedt av meget kredittverdige institusjoner.

Eiendom

Eiendomsinvesteringer utgjorde 11,7 prosent av kollektivporteføljen pr 31.12.2011. KLP gjennomfører en grundig verdigrundvurdering av sin eiendomsmasse hvert kvartal. Den positive trenden i eiendomsmarkedet har fortsatt gjennom 2011. Dette gir grunnlag for en justering av eiendomsverdiene i kollektivporteføljen i fjerde kvartal 2011 med 6,1 millioner kroner (inkl. valuta og fond) mens verdiøkningen ble 404 millioner kroner for året (inkl. valuta og fond). Verdijustert avkastning i fjerde kvartal var 1,4 prosent i kollektivporteføljen og 7,2 prosent for året (inkludert eiendomsfond).

Utlån

KLPs utlånsportefølje var på 24,9 milliarder kroner, en reduksjon på 4,7 milliarder kroner gjennom året. Nedgangen skyldes

at nye utlån nå ytes fra bankvirksomheten i konsernet. Porteføljen består av 18,6 milliarder kroner i utlån til kommuner og andre arbeidsgivere, og 6,3 milliarder kroner i pantsikrede boliglån. Utlånsporteføljen er kjennetegnet av høy kvalitet, uten tap på kommunelån og meget beskjedne tapsavsetninger på boliglån.

Avkastning på selskapsporteføljen

Selskapsporteføljen omfatter plassering av egenkapital og innlånt ansvarlig kapital.

Selskapsporteføljen forvaltes med en langsiktig investeringshorisont med en målsetting om stabil avkastning og vekst i egenkapitalen. Investeringene i selskapsporteføljen oppnådde en avkastning på 0,7 prosent i fjerde kvartal og 4,2 prosent for hele 2011.

Produkt- og markedsforhold

KLP oppnådde i 2011 det beste flytteresultat siden konkurransen på det kommunale markedet ble intensivert på midten av nittitallet. Av åtte ordninger på anbud valgte syv KLP. Ingen kommune forlot KLP. Dette betyr netto tilflytting av kundemidler i størrelsesordenen 1,4 milliarder kroner fra 01.01.2012. Dette tar vi som et signal på at KLP vurderes som en meget konkurransedyktig markedsaktør, og at KLP har posisjon som den markedsledende tilbyder av offentlig tjenestepensjon i kommunemarkedet.

Datterselskapenes forretningsområder

Privat tjenestepensjon

Gjennom KLP Bedriftspensjon AS tilbyr KLP ytelses- og innskuddspensjon til bedrifter som ikke er omfattet av en tariffavtale om offentlig tjenestepensjon.

I 2011 inngikk selskapet i alt 274 nye avtaler som omfattet 1 538 forsikrede medlemmer, hovedsakelig innen innskuddspensjon, mens de største enkeltkundene som har flyttet til KLP Bedriftspensjon AS er kunder med foretakspensjon.

Premieinntektene økte med 40 millioner kroner og KLP Bedriftspensjon har mottatt reserver i størrelsesorden 195 millioner kroner. Forsikringsfondene økte med 285 millioner kroner, fordelt med 213 millioner på ytelsespensjon og 72 millioner på innskuddspensjon.

KLP Bedriftspensjon oppnådde en verdjustert avkastning i kollektivporteføljen på 2,4 prosent i fjerde kvartal, og 3,7 prosent for året.

Kunder med innskuddspensjon kan velge mellom flere standard spareprofiler med ulik risiko, definert ved varierende andel av midlene plassert i aksjer. De aktuelle innskuddspensjonsprofilene oppnådde følgende avkastning for 2011.

Profilavkastning	P90	P70	P50	P30
Avkastning 2011	-6,0 %	-3,0 %	0,3 %	2,8 %
Avkastning 2010	12,1 %	11,2 %	9,9 %	8,5 %

Profilnavn indikerer andel aksjer i porteføljen.

Resultatet til kunder ble i alt 15,8 millioner kroner i 2011. Av dette er 4,1 millioner kroner avsatt til tilleggsavsetninger og 9,5 millioner kroner er avsatt i regnskapet for å møte større forpliktelser som følge av forventet økt levealder. 2,2 millioner kroner vil bli tilbakeført til kundene. Selskapsresultatet som ble negativt med 23,8 millioner kroner er fortsatt preget av at virksomheten er i en oppbyggingsfase.

Skadeforsikring

KLP Skadeforsikring AS er en betydelig leverandør av skadeforsikring til kommuner og fylkeskommuner. I tillegg har selskapet et voksende antall kunder innen kommunale foretak og bedrifter i beslektede sektorer. KLP Skadeforsikring er sertifisert etter ISO 9001 standard.

KLP Skadeforsikring AS hadde i fjerde kvartal 2011 et resultat på -8 millioner kroner, 25 millioner kroner for året.

Finansavkastningen var for perioden tilfredsstillende med en samlet avkastning på 1,8 prosent, 4,5 prosent for året.

Resultatet for forsikringsårgang 2011 er ikke tilfredsstillende. Dette skyldes en rekke mellomstore skader innen eiendomsbransjen, og høye skadetall innen deler av bilforsikringssegmentet. På den annen side har selskapet også i 2011 redusert reservene knyttet til tidligere forsikringsårganger, med en positiv resultat effekt på om lag 47 millioner kroner. Samlet skadeprosent for egen regning inklusive resultat effekter fra tidligere årganger, ble 91,6 prosent.

Selskapet har opprettholdt en god kapitalbase med solide buffere, og hadde pr 31.12.2011 en kapitaldekning på 31,0 prosent mot myndighetenes minimumsgrense på 8 prosent.

Verdipapirforvaltning

KLP Kapitalforvaltning AS og KLP Fondsforvaltning AS utgjør konsernets verdipapir- og forvaltningsmiljø. Totalt ble det forvaltet 205 milliarder kroner ved utgangen av 2011. Hoveddelen av midlene er forvaltet på vegne av Kommunal Landspensjonskasse og datterselskapene i KLP-konsernet.

Forvaltningen økte med 20 milliarder kroner fra 2010. Netto nytegning i KLPs verdipapirfond fra eksterne investorer og personkunder utgjorde 1,6 milliarder kroner i 2011. Forvaltningsmandatene vinnes i konkurranse med både norske og utenlandske forvaltningsmiljøer.

KLP Kapitalforvaltning AS oppnådde et årsresultat på 18 millioner kroner og KLP Fondsforvaltning AS oppnådde et årsresultat på 5,6 millioner kroner.

Bankvirksomhet

KLPs bankvirksomhet utføres av underkonsernet KLP Bankholding gjennom selskapene KLP Banken AS og KLP Kommune-kreditt AS. Bankvirksomheten tilbyr brukskonto, sparekonto, nettbank, debetkort, ordinære boliglån, rammelån, mellomfinansiering ved boligkjøp, lån til fritidsbolig og seniorlånet LittExtra. KLP Banken utvider produktspekteret til å omfatte salg av konsernets verdipapirfond gjennom bankens nettløsning. En kredittkortløsning vil bli lansert i første kvartal 2012.

KLP Bankholdingkonsernet forvalter en kommunelånsportefølje på 43,6 milliarder kroner, og en boliglånsportefølje på 9,5 milliarder kroner, hvorav henholdsvis 18,6 milliarder og 6,3 milliarder er på vegne av Kommunal Landspensjonskasse.

Bankvirksomheten oppnådde i 2011 et årsresultat før skatt på -62,3 millioner kroner, mot 35,4 millioner kroner i 2010. Resultat etter skatt ble -23,6 millioner kroner mot 18,1 millioner kroner i fjor. Det svake resultatet skyldes til dels engangskostnader i forbindelse med bankens opplåningsprogram, men også uroen i kredittmarkedet som i noen grad påvirket bankens konkurransekraft.

Konsernaktiviteter

Samfunnsansvar

KLP har ambisiøse mål for sitt ansvar for samfunn, miljø og etikk. Dette innebærer at det er etablert konkrete mål både for adferd og for reduksjon av forbruk og utslipp. KLP Kapitalforvaltning har dialog med selskaper og ekskluderer de som bryter med konsernets etiske retningslinjer. Som aktiv eier legger konsernet vekt på å delta på generalforsamlinger og bruke stemmeretten for å påvirke selskapene i tråd med KLPs eierprinsipper.

Endringer i konsernledelsen

Leif Magne Andersen har tiltrådt som adm.dir. i KLP Banken AS 1. desember. Ida Espolin Johnson har fratrudd som konserndirektør livsforsikring i januar 2012.

Fremtidsutsikter

Det er fortsatt stor usikkerhet i finansmarkedene og verdensøkonomien. Dette understreker viktigheten av sterk soliditet og en god risikostyring.

KLP legger vekt på å opprettholde en sterk soliditet for å møte markedsmessige utfordringer og regulatoriske endringer fremover. Det er spesielt viktig dersom rentenivået forblir slik at pensjonsmidlene må investeres i aktiva med høyere risiko for å oppnå avkastning utover den rentegarantien selskapet har overfor sine pensjonskunder.

Det er viktig for KLP at ny virksomhet og nye initiativ understøtter selskapets kjernevirksomhet som er offentlig tjenestepensjon, ved å satse på produkter og tjenester rettet mot selskapets kunder og deres ansatte.

Det forventes en sterk vekst i antall alderspensjonister de nærmeste årene. For å opprettholde konkurransekraften er det viktig å effektivisere driften ytterligere for å møte økt saksbehandlingvolum på en rasjonell og god måte.

Resultatet for 2011 og selskapets evne til å opprettholde sin soliditet gir et godt grunnlag fortsatt stabile og gode avkastningsresultat fremover.

Rammeverket er i endring, både innenfor selve pensjonsområdet og innenfor forvaltning av pensjonsmidlene. KLP legger vekt på å tilpasse seg endringene gjennom gode prosesser i forkant, som vil gi løsninger godt tilpasset både kundenes og selskapets behov. Innføringen av det nye soliditetsregelverket (Solvens II) er den viktigste prosessen i 2012. Foreløpige beregninger tilsier at KLP har en tilfredsstillende soliditet også under det nye regelverket.

Oslo, 16. februar 2012

Styret i Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap

Arne Øren
Leder

Finn Jebsen
Nestleder

Gunn Marit Helgesen

Marit Torgersen

Herlof Nilssen

Jan Helge Gulbrandsen

Siv Holland
Valgt av og blant de ansatte

Freddy Larsen
Valgt av og blant de ansatte

Konsernregnskap etter 4. kvartal 2011

Noter	Resultatregnskap Millioner kroner	4. kvartal 2011	4. kvartal 2010	01.01.11- 31.12.11	01.01.10- 31.12.10
	Premieinntekter for egen regning	4 151	3 430	22 565	20 959
	Løpende avkastning fra finansielle eiendeler	2 147	1 415	9 343	7 542
	Netto renteinntekt bank	53	62	142	87
	Netto verdiendringer på finansielle instrumenter	2 728	3 157	-2 842	5 920
5	Netto inntekter fra investeringseiendommer	354	666	1 879	2 907
	Andre inntekter	185	205	748	781
	Sum netto inntekter	9 619	8 934	31 836	38 196
	Erstatninger for egen regning	-2 736	-2 216	-10 615	-10 613
	Endring i forsikringsmessige avsetninger	-2 778	-2 493	-17 291	-15 402
	Netto kostnader ansvarlig lån og fondsobligasjonslån	-59	12	-406	-301
4	Driftskostnader	-360	-268	-1 140	-957
	Andre kostnader	-138	-182	-635	-670
	Sum kostnader	-6 071	-5 146	-30 087	-27 943
	Driftsresultat	3 549	3 788	1 749	10 252
	Til/fra kursreguleringsfond i livsforsikring	-3 102	-2 585	2 505	-5 077
	Til tilleggsavsetninger i livsforsikring	-2 178	-2 074	-2 147	-2 074
	Midler tilført forsikringskundene i livsforsikring	1 908	1 019	-1 453	-2 586
3	Resultat før skatt	176	147	653	515
	Skattekostnad	-4	-21	-24	-21
	Resultat	172	126	629	494
	Revaluering eiendommer til eget bruk	5	17	92	43
	Valutaomregning utenlandske datterselskaper	25	8	6	26
	Sum utvidet resultat	30	25	97	69
	Totalresultat	203	151	726	563

Konsernregnskap etter 4. kvartal 2011

Noter	Balanse Millioner kroner	31.12. 2011	31.12. 2010
EIENDELER			
	Immaterielle eiendeler	344	366
	Varige driftsmidler	1 041	959
	Investeringer i tilknyttede selskap	3	3
5	Investeringseiendom	28 659	26 105
9	Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall	41 438	42 291
9	Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer	46 936	39 897
8,9	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til virkelig verdi over resultat	2 519	3 974
9	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder	51 024	52 041
8,9	Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over resultat	77 050	64 305
8	Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat	36 168	35 933
8,9	Finansielle derivater	982	1 386
	Fordringer	1 603	1 460
9	Eiendeler i innskuddsbasert livsforsikring	198	126
	Kontanter og bankinnskudd	3 820	2 924
	Sum eiendeler	291 784	271 769
EGENKAPITAL OG GJELD			
	Innskutt egenkapital	6 217	5 628
	Opptjent egenkapital	5 847	5 121
	Sum egenkapital	12 064	10 749
6	Fondsobligasjonslån	1 145	973
6	Ansvarlig lånekapital	3 143	3 100
	Pensjonsforpliktelser	518	476
7	Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	244 086	227 966
7	Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg	198	126
	Premie-, erstatnings-, og sikkerhetsfondsavsetning i skadeforsikring	2 567	2 632
6	Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	22 152	9 250
6, 8	Gjeld til kredittinstitusjoner	1 398	13 287
6	Gjeld til og innskudd kunder	1 840	1 026
8	Finansielle derivater	1 031	520
	Utsatt skatteforpliktelse	45	21
	Annen kortsiktig gjeld	1 595	1 642
	Sum gjeld	279 720	261 020
	Sum egenkapital og gjeld	291 784	271 769
	Betingede forpliktelser	4 753	3 678

Konsernregnskap etter 4. kvartal 2011

Kontantstrømoppstilling	01.01.11	01.01.11	01.01.11	01.01.11	01.01.10
Millioner kroner	-31.12.11	-30.09.11	-30.06.11	-31.03.11	-31.12.10
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-2 570	1 004	3 093	3 910	12 545
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-96	-916	-898	-872	-1 066
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	3 562	153	-337	-2 392	-10 669
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	896	241	1 857	647	811
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	2 924	2 924	2 924	2 924	2 113
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	3 820	3 165	4 781	3 571	2 924

Konsernregnskap etter 4. kvartal 2011

Oppstilling av endringer i egenkapital

2011 Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2011	5 628	5 121	10 749
Resultat	0	629	629
Utvidet resultatregnskap			
Revaluering av eiendommer til eget bruk	0	92	92
Valutaomregning utenlandske datterselskaper	0	6	6
Sum utvidet resultat	0	97	97
Sum totalresultat	0	726	726
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	597	0	597
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-8	0	-8
Sum transaksjoner med eierne	590	0	590
Egenkapital 31.12.2011	6 217	5 847	12 064

2010 Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2010	5 107	4 614	9 721
Resultat	0	494	494
Utvidet resultatregnskap			
Revaluering av eiendommer til eget bruk	0	43	43
Valutaomregning utenlandske datterselskaper	0	26	26
Sum utvidet resultat	0	69	69
Sum totalresultat	0	563	563
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	556	0	556
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-35	0	-35
Sum transaksjoner med eierne	521	0	521
Andre endringer			
Prinsippendring, skadeavsetning (ULEA)	0	-79	-79
Estimatendring, revalueringfond	0	23	23
Sum andre endringer	0	-57	-57
Egenkapital 31.12.2010	5 628	5 121	10 749

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser konsernregnskapet til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) med datterselskaper for perioden 01.01.2011 – 31.12.2011. Regnskapet er ikke revidert.

Delårsregnskapet til konsernet er avlagt etter internasjonalt EU-godkjente regnskapsstandarder (IAS/IFRS). Denne delårsrapporten er utarbeidet i henhold til IAS 34 "Interim Financial Reporting" og følger de samme regnskapsprinsipper som benyttes i årsregnskapet for 2010.

Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves av et fullstendig årsregnskap, og denne delårsrapporten bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2010. Dette kan lastes ned på www.klp.no.

Note 2 Nøkkeltall - akkumulert

Millioner kroner	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10	Q1-10
KLP Konsern								
Resultat før skatt	653	490	438	188	515	368	143	102
Forvaltningskapital	291 784	284 518	285 149	287 849	271 769	267 318	263 880	258 128
Egenkapital	12 064	11 927	11 228	11 031	10 749	10 632	9 958	9 829
Kapitaldekning	10,9 %	11,0 %	10,8 %	11,0 %	11,5 %	11,6 %	11,6 %	n/a
Antall ansatte i konsernet	775	769	768	753	762	763	755	745
Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringselskap								
Resultat før skatt	705	512	461	222	563	412	258	134
Premieinntekter for egen regning	21 752	17 772	6 649	3 315	20 345	16 960	5 984	2 956
- herav tilflyttet premiereserve	112	108	63	63	54	49	20	17
Erstatninger for egen regning	10 033	7 492	4 991	2 633	10 080	7 881	5 589	3 415
- herav fraflyttet premiereserve, tilleggsavs. og kursreguleringsfond	310	310	309	297	1 389	1 389	1 387	1 328
Netto investeringer i kollektivporteføljen	242 267	230 914	236 763	240 414	227 637	214 704	208 638	208 273
Netto investeringer i investeringsvalgporteføljen	1 404	1 380	1 453	1 338	274	267	254	248
Forsikringskundes fond inkludert opptjent resultat	243 439	238 102	233 982	229 445	227 533	222 120	208 740	208 239
- herav fond med garantert avkastning	226 153	223 335	214 061	207 968	207 026	203 870	196 573	194 476
Ansvarlig kapital	14 857	14 433	13 631	13 765	13 221	13 201	12 705	12 595
Risikoresultat	308	112	95	53	160	61	45	20
Avkastningsresultat	3 286	3 127	3 455	1 915	4 280	3 371	1 360	996
Administrasjonsresultat	61	72	65	30	82	79	60	36
Soliditetskapital	36 190	34 657	35 408	33 427	33 308	34 583	28 940	29 533
Solvensmargindekning	244 %	227 %	227 %	230 %	224 %	216 %	219 %	220 %
Kapitaldekning	11,5 %	11,4 %	11,2 %	11,5 %	12,0 %	12,3 %	12,2 %	12,7 %
Kjernekapitaldekning	9,1 %	9,0 %	8,8 %	9,0 %	9,3 %	9,4 %	9,2 %	9,7 %
Bokført avkastning kollektivportefølje	4,5 %	3,7 %	3,1 %	1,6 %	5,1 %	3,9 %	2,2 %	1,2 %
Verdijustert avkastning kollektivportefølje	3,2 %	1,1 %	2,3 %	1,2 %	7,5 %	5,1 %	2,1 %	2,2 %
Avkastning investeringsvalgportefølje	2,2 %	-0,3 %	1,9 %	1,1 %	8,6 %	5,3 %	1,7 %	2,6 %
Avkastning selskapsporteføljen	4,2 %	3,5 %	3,3 %	1,7 %	5,2 %	3,8 %	2,4 %	1,1 %

Millioner kroner	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10	Q1-10
KLP Skadeforsikring AS								
Resultat før skatt	25	33	40	12	72	60	12	36
Forfalt bruttopremie	650	586	520	365	631	574	521	362
Premieinntekter for egen regning	599	442	288	141	539	400	265	131
Egenkapital	481	497	501	483	481	454	424	446
Skadeprosent	88,3 %	82,5 %	82,3 %	94,4 %	91,5 %	94,2 %	108,0 %	106,9 %
Combined-ratio	118,4 %	109,6 %	109,6 %	123,3 %	121,9 %	123,1 %	134,9 %	134,3 %
Avkastning på midler til forvaltning	4,5 %	2,6 %	2,8 %	1,3 %	7,2 %	5,2 %	2,7 %	2,5 %
Kapitaldekning	31,8 %	30,9 %	30,0 %	31,5 %	32,0 %	27,1 %	29,8 %	29,9 %
Ansvarlig kapital	451	439	438	436	433	381	387	383
Årlig premievolum person	120	82	54	25	79	51	33	15
Årlig premievolum arbeidsgiver	530	504	466	341	552	524	488	347
Netto nyttegning (akkumulert innenfor året)	90	44	34	15	68	51	40	12
KLP Bedriftspensjon AS								
Resultat før skatt	-23,8	-13,8	-6,8	-2,4	-17,1	-12,1	-7,1	-3,1
Premieinntekter for egen regning	286,5	259,6	212,3	47,8	149,5	113,1	93,1	80,1
- herav tilflyttet premiereserve	194,7	191,2	166,3	25,3	97,7	77,0	73,0	68,0
Forsikringskundernes fond inkludert opptjent resultat	844,0	810,3	796,3	622,3	559,0	512,8	485,6	486,8
- herav fond med garantert avkastning	605,2	589,9	566,6	423,0	396,3	392,1	389,7	380,5
Avkastningsresultat	14,2	6,6	11,9	8,1	9,9	9,5	2,5	4,7
Risikoresultat	0,1	2,8	2,3	1,2	3,6	3,4	3,2	1,2
Administrasjonsresultat	-28,2	-19,0	-11,6	-4,9	-23,4	-17,5	-11,1	-5,3
Ansvarlig kapital	48,0	32,3	39,4	43,9	46,7	51,5	24,9	29,3
Soliditetskapital	90,2	77,6	88,2	87,8	89,3	95,7	63,3	72,9
Kapitaldekning	13,9 %	9,4 %	12,0 %	16,8 %	19,6 %	23,1 %	11,9 %	14,2 %
Bokført kapitalavkastning kollektivportefølje	6,3 %	3,8 %	4,2 %	2,6 %	6,0 %	5,1 %	3,1 %	2,0 %
Verdijustet kapitalavkastning kollektivportefølje	3,7 %	1,3 %	2,6 %	1,5 %	8,3 %	5,6 %	2,4 %	2,5 %
Avkastning innskuddspensjon med investeringsvalg	0,2 %	-3,9 %	1,9 %	1,5 %	9,3 %	4,4 %	-2,0 %	2,9 %
Avkastning selskapsportefølje	4,8 %	3,2 %	1,9 %	0,6 %	5,0 %	4,6 %	2,4 %	1,4 %

Millioner kroner	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10	Q1-10
KLP Banken Konsern								
Resultat før skatt	-62,2	-33,5	-20,9	1,6	35,9	-8,0	-4,9	-19,8
Netto renteinntekter	21,1	11,1	10,1	11,3	31,6	25,6	10,3	5,8
Øvrige driftsinntekter	63,4	46,2	30,9	17,6	54,6	35,8	20,7	10,1
Driftskostnader og avskrivninger	-139,9	-97,7	-62,4	-28,5	-109,6	-79,8	-53,1	-28,8
Netto realisert/urealisert endring finansielle instrumenter til virkelig verdi	-6,8	7,0	0,5	1,1	59,2	10,5	17,2	-7,0
Innskudd	1 840,3	1 715,1	1 530,4	1 440,9	1 025,7	656,2	539,7	359,2
Utlån med pant i bolig	3 213,9	2 476,9	2 057,0	1 614,3	1 266,6	797,9	345,1	49,1
Utlån med offentlig garanti	25 202	25 652	24 732	24 794	25 062	26 433	26 909	32 374
Misligholdte lån	16,1	40,8	3,5	-	-	-	-	-
Innlån ved utstedelse av verdipapirer	24 170	22 132	18 635	13 629	9 245	6 487	3 000	3 000
Andre innlån	4 306	6 010	8 313	11 819	16 167	19 782	24 076	29 229
Forvaltningskapital	31 716	31 387	29 859	28 237	27 865	28 310	29 005	33 968
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	29 790	29 626	28 862	28 051	31 252	31 488	31 835	34 317
Egenkapital	1 171	1 170	1 179	1 189	1 186	1 187	1 190	1 175
Rentenetto	0,07 %	0,04 %	0,04 %	0,04 %	0,10 %	0,08 %	0,03 %	0,02 %
Resultat av ordinær drift før skatt	-0,21 %	-0,11 %	-0,07 %	0,01 %	0,11 %	-0,03 %	-0,02 %	-0,06 %
Resultat av ordinær drift eks. virkelig verdi vurderinger, før skatt	-0,19 %	-0,14 %	-0,07 %	0,00 %	-0,07 %	-0,06 %	-0,07 %	-0,04 %
Egenkapitalavkastning før skatt	-5,31 %	-2,86 %	-1,78 %	0,13 %	3,02 %	-0,67 %	-0,41 %	-1,69 %
Kapitaldekning	14,4 %	15,6 %	17,1 %	17,7 %	14,2 %	17,6 %	17,9 %	16,2 %
Antall personkunder	15 622	13 535	12 555	10 082	7 965	6 099	4 512	2 767
Herav medlemmer i KLP	9 151	8 217	7 495	5 936	4 729	3 728	2 819	1 833

KLP Kapitalforvaltning AS og KLP Fondsförvaltning AS

Resultat før skatt	26,3	21,0	14,0	2,5	19,2	7,3	0,3	-12,9
Totale midler til förvaltning	205 303	192 636	192 446	186 521	185 714	172 810	166 424	171 052
Midler förvaltet for eksterne kunder	13 887	13 143	14 704	13 820	14 170	12 771	11 862	12 461

Note 3 Segmentinformasjon - resultat pr virksomhetsområde

Tidsrekke resultat - kvartalstall

Millioner kroner	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10	Q2-10	Q1-10
Sum inntekter	11 527	13 535	6 457	7 340	11 647	12 808	5 657	8 140
Sum kostnader	-11 351	-13 487	-6 212	-7 157	-11 491	-12 583	-5 615	-8 038
Konsernresultat før skatt	176	48	245	183	148	225	41	102
Resultat for virksomhetsområder								
Livsforsikring	224	79	210	167	84	174	36	98
Skadeforsikring	-7	-20	40	12	10	47	-24	36
Bank	-47	-15	-21	2	41	-3	15	-20
Kapitalförvaltning	5	5	14	2	12	6	14	-13
Øvrig virksomhet	2	-1	2	0	0	0	1	0
Konsernresultat før skatt	176	48	245	183	148	225	41	102

Note 4 Driftskostnader

Millioner kroner	4 kvartal 2011	4. kvartal 2010	01.01.11 -31.12.11	01.01.10 -31.12.10
Personalkostnader	181	169	644	554
Avskrivninger	63	108	138	158
Andre driftskostnader	115	-9	358	245
Sum driftskostnader	360	268	1 140	957

Note 5 Investerings eiendom

Resultat Millioner kroner	4. kvartal 2011	4. kvartal 2010	01.01.11 -31.12.11	01.01.10 -31.12.10
Netto leieinntekter m.v.	353	393	1 499	1 316
Verdiregulering	1	273	380	1 591
Netto inntekter fra investeringseiendommer	354	666	1 879	2 907

Balanse Millioner kroner	31.12.2011	31.12.2010
Investerings eiendom 01.01	26 105	23 089
Verdiregulering	380	1 591
Netto tilgang	2 201	1 074
Øvrige endringer	- 27	351
Investerings eiendom 31.12	28 659	26 105

Note 6 Finansiell gjeld

Millioner kroner	Pålydende i NOK ¹	Valuta	Rente	Forfall	Bokført verdi 31.12.2011	Bokført verdi 31.12.2010
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån						
Evigvarende ansvarlig lån						
UTSTEDER						
Kommunal Landspensjonskasse	2 372	EUR	Fast	Evig- varende	2 402	2 415
Kommunal Landspensjonskasse	554	JPY	Fast	Evig- varende	742	685
Fondsobligasjonslån						
Kommunal Landspensjonskasse	984	JPY	Fast	2034	1 145	973
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	3 910				4 288	4 074
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer						
Obligasjoner med fortrinnsrett						
UTSTEDER						
KLP Kommunekreditt		NOK	Flytende	2011		3 000
KLP Kommunekreditt	5 900	NOK	Flytende	2012	5 900	1 500
KLP Kommunekreditt	1 095	SEK	Flytende	2013	1 095	0
KLP Kommunekreditt	4 000	NOK	Flytende	2013	4 000	1 000
KLP Kommunekreditt	4 000	NOK	Flytende	2014	4 000	0
KLP Kommunekreditt	4 300	NOK	Flytende	2015	4 300	3 500
KLP Kommunekreditt	2 000	NOK	Fast	2015	2 000	0
KLP Kommunekreditt	750	NOK	Fast	2020	750	250
Verdijusteringer og påløpte renter					107	0
Sum obligasjoner med fortrinnsrett	22 045				22 152	9 250
Gjeld til kredittinstitusjoner						
UTSTEDER						
KLP Kreditt		NOK	Flytende	2011		12 958
KLP Banken	1 000	NOK	Fast	2012	1 006	
	392	NOK/ EUR/USD	Flytende		392	330
Kommunal Landspensjonskasse				2012		
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	1 392				1 398	13 287
Gjeld til og innskudd fra kunder ²						
Privat	1 809	NOK			1 809	905
Næring	31	NOK			31	121
Sum gjeld og innskudd kunder	1 840				1 840	1 026
Sum finansiell gjeld	29 187				29 680	27 636

Noten viser finansiell gjeld konsernet har ved periodeslutt.

¹ Pålydende i NOK er beløpet ved opptaksdato.

² Det er ikke kontraktfestet forfall på innskudd.

Note 7 Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring

Millioner kroner	31.12. 2011	31.12. 2010
Premiereserve	224 050	206 830
Premiefond, bufferfond og pensjonistenes overskuddsfond	1 106	957
Tilleggsavsetning	12 344	10 179
Kursreguleringsfond	4 958	7 463
Andre avsetninger	76	77
Udisponert resultat tilført forsikringskontraktene	1 749	2 586
Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring - kontraktsfaste forpliktelser	244 282	228 092

Note 8 Virkelig verdi hierarki

Millioner kroner	31.12.2011	31.12.2010
Eiendeler¹		
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder		
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	0	0
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	2 519	3 974
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder	2 519	3 974
Gjeldsinstrumenter (obligasjoner, sertifikater og plasseringer hos kredittinstitusjoner)		
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	49 219	44 177
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	27 832	20 128
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0
Gjeldsinstrumenter (obligasjoner, sertifikater og plasseringer hos kredittinstitusjoner)	77 050	64 305
Egenkapitalinstrumenter (aksjer, aksje- og eiendomsfond og alternative investeringer)		
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	31 378	32 335
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	2 259	2 008
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	2 531	1 589
Egenkapitalinstrumenter (aksjer, aksje- og eiendomsfond og alternative investeringer)	36 168	35 933
Finansielle derivater		
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	0	0
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	982	1 386
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0
Finansielle derivater	982	1 386
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	116 719	105 598

Note 8 Virkelig verdi hierarki (forts.)

Millioner kroner	31.12.2011	31.12.2010
Forpliktelser		
Finansielle derivater		
Nivå 1: Verdssettelse basert på priser i et aktivt marked	0	0
Nivå 2: Verdssettelse basert på observerbare markedsdata	1 031	520
Nivå 3: Verdssettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0
Finansielle derivater	1 031	520
Gjeld til kredittinstitusjoner		
Nivå 1: Verdssettelse basert på priser i et aktivt marked	392	330
Nivå 2: Verdssettelse basert på observerbare markedsdata	1 006	12 958
Nivå 3: Verdssettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 398	13 287
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	2 429	13 807

Endringer i nivå 3 Millioner kroner	31.12.2011	31.12.2010
Inngående balanse	1 589	889
Solgt	-360	-390
Kjøpt	1 018	975
Urealiserte endringer	285	115
Realisert gevinst/tap	62	66
Utgående balanse	2 531	1 589

¹ I tillegg til eiendelene som er listet opp, faller også eiendeler i innskuddsbaserte ordninger inn under virkelig verdi hierarkiet. I tabellen holdes dette utenfor, men av de 197 millioner kronene ville dette tillegget utgjort 90 millioner i aksjer og andeler i nivå 1 og 107 millioner i gjeldsinstrumenter til virkelig verdi i nivå 1 pr 31.12.2011

Kolonnene "Endringer i nivå 3" viser endringer i nivå 3 klassifiserte papirer gjennom året.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked (se over) for identiske eien deler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

Nivå 2: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata, men hvor instrumentet ikke anses å ha et aktivt marked. Dette inkluderer hovedsakelig priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke er innehar høy nok omsetningsfrekvens, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller hvor markedet anses som inaktivt. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Instrumentene som omfattes i nivå 3 hos KLP konsernet er blant annet unoterte aksjer og Private Equity.

Note 9 Kredittrisiko

2011	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	0	2 043	1 042	1 032	861	4 977
Offentlig garanti	1 368	0	0	0	50	1 419
Sparebanker	0	0	50	0	210	260
Stat og statsgaranti innen OECD	21 087	839	1 581	0	0	23 506
Statsforetak og Covered Bonds	3 246	0	0	0	1 462	4 708
Øvrige	0	989	2 587	0	2 991	6 568
Sum	25 701	3 871	5 260	1 032	5 574	41 438
Gjeldsinstrumenter som klassifiseres som lån og fordringer - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	510	259	3 889	0	2 302	6 960
Offentlig garanti	1 111	0	0	0	829	1 940
Sparebanker	0	0	451	0	681	1 132
Stat og statsgaranti innen OECD	14 355	0	2 045	0	0	16 400
Statsforetak og Covered Bonds	5 973	1 118	1 768	0	2 401	11 260
Øvrige	0	1 268	2 245	389	5 341	9 243
Sum	21 949	2 645	10 399	389	11 555	46 936
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Finans- og kredittforetak	45	2 477	4 029	10	1 959	8 520
Offentlig garanti	681	55	0	0	720	1 456
Sparebanker	0	0	826	0	7 972	8 797
Stat og statsgaranti innen OECD	5 452	3 832	349	0	0	9 633
Statsforetak og Covered Bonds	1 311	0	0	0	3 077	4 388
Øvrige	0	223	25	391	4 272	4 910
Sum	7 490	6 586	5 229	401	17 999	37 704
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler						
Danmark	0	0	170	0	0	170
Finland	0	42	0	0	0	42
Norge	0	75	136	0	0	211
Storbritannia	0	0	2	0	0	2
Sveits	0	0	43	0	0	43
Sverige	0	0	152	0	0	152
Tyskland	0	0	84	0	0	84
USA	0	0	278	0	0	278
Sum	0	117	865	0	0	982

Note 9 Kredittrisiko, forts.

2011	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Rentefondsandeler						
Finans- og kredittforetak	0	0	0	0	1 240	1 240
Stat og statsgaranti innen OECD	0	0	0	0	117	117
Øvrige	0	0	16 405	0	12 871	29 276
Sum	0	0	16 405	0	14 228	30 633
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Utlån og fordringer						
Danmark	0	0	130	0	0	130
Finland	0	299	0	0	0	299
Frankrike	0	0	0	0	0	0
Norge	0	0	2 743	0	2 661	5 404
Sverige	0	195	444	0	0	639
Storbritannia	0	1 763	9	0	0	1 771
USA	0	0	470	0	0	470
Sum	0	2 257	3 796	0	2 661	8 713
Sum verdipapirer	55 140	15 476	41 952	1 822	52 016	166 406

Millioner kroner	0 %	20 %	35 %	100 %	Totalt
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder ¹	0 %	20 %	35 %	100 %	Totalt
Offentlig sektor ¹	0	39 789	0	3 098	42 887
Foretak	0	0	0	1 474	1 474
Privatpersoner	0	0	9 100	82	9 182
Sum	0	39 789	9 100	4 654	53 543

Note 9 Kredittrisiko, forts.

2010	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	0	3 067	1 556	9	917	5 549
Offentlig garanti	1 030	0	0	0	50	1 080
Sparebanker	0	0	49	0	278	328
Stat og statsgaranti innen OECD	21 420	839	1 587	0	0	23 845
Statsforetak og Covered Bonds	3 007	0	0	0	1 466	4 473
Øvrige	0	542	2 984	0	3 491	7 016
Sum	25 456	4 447	6 176	9	6 203	42 291
Gjeldsinstrumenter som klassifiseres som lån og fordringer - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	510	1 717	2 694	0	1 306	6 228
Offentlig garanti	1 111	30	0	0	679	1 820
Sparebanker	0	0	656	0	788	1 443
Stat og statsgaranti innen OECD	13 924	0	2 045	0	0	15 970
Statsforetak og Covered Bonds	4 689	1 118	263	0	1 862	7 931
Øvrige	0	259	2 650	359	3 237	6 505
Sum	20 234	3 124	8 308	359	7 872	39 897
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Obligasjoner og sertifikater						
Finans- og kredittforetak	0	2 857	2 751	20	846	6 474
Offentlig garanti	643	0	0	0	756	1 399
Sparebanker	0	0	657	0	6 066	6 722
Stat og statsgaranti innen OECD	7 080	1 554	379	0	0	9 013
Statsforetak og Covered Bonds	522	0	0	0	971	1 493
Øvrige	0	0	118	106	2 602	2 826
Sum	8 244	4 411	3 905	126	11 242	27 927
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler						
Danmark	0	0	358	0	0	358
Finland	0	459	0	0	0	459
Norge	0	106	23	0	0	128
Storbritannia	0	8	4	0	0	12
Sveits	0	0	260	0	0	260
Sverige	0	0	68	0	0	68
USA	0	0	101	0	0	101
Sum	0	573	813	0	0	1 386

Note 9 Kredittrisiko, forts.

2010	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Rentefondsandeler						
Offentlig sektor, finans og kredittforetak	0	0	0	0	1 053	1 053
Stat og statsgaranti innen OECD	0	0	0	0	106	106
Øvrige	0	0	13 369	0	12 081	25 450
Sum	0	0	13 369	0	13 240	26 609
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Utlån og fordringer						
Danmark	0	0	21	0	0	21
Frankrike	0	894	0	0	0	894
Norge	0	573	1 630	0	2 480	4 683
Storbritannia	0	2 884	0	0	0	2 884
Sverige	0	82	651	0	0	733
USA	0	105	448	0	0	554
Sum	0	4 538	2 751	0	2 480	9 769
Sum verdipapirer	53 935	17 093	35 322	494	41 036	147 880

Millioner kroner	0 %	20 %	35 %	100 %	Totalt
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder ¹					
Offentlig sektor	3	42 881	0	2 858	45 741
Privatpersoner	0	0	8 909	71	8 980
Kredittinstitusjoner	0	1 192	0	4	1 196
Ufordelt	0	0	0	98	98
Sum	3	44 073	8 909	3 030	56 014

¹ Kredittrisikoen som utlån er eksponert mot er beregnet med utgangspunkt i forskriften om minstekrav til kapitaldekning, og reglene som gjelder ved fastsettelse av beregningsgrunnlaget. Utlånene er lagt separat i og med at de ikke inngår med samme ratingkategorier.

Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer. For å overvåke kredittrisiko i utlånene og investeringene er det nedsatt en egen kredittkomite som møtes på jevnlig basis. Grensene for kredittrisiko mot den enkelte debitor fastsettes av komiteen. Endringer i debitors kredittvurdering overvåkes og følges opp av KLP Kapitalforvaltning.

Konsernet har god balanse mellom norske obligasjoner og internasjonale obligasjoner, og har en portefølje av utelukkende gode kreditter. Konsernet kan sies å ha en høy konsentrasjon av gjeldsinstrumenter rettet mot norsk offentlig sektor, dog dette ikke impliserer konsentrasjonsrisiko i ordinær forstand siden motpartsrisikoen er minimal.

I noteinndelingen er det kun benyttet rating fra Standard & Poor's. KLP Konsern benytter seg også av rating fra Moody's Investor Services og Fitch Ratings og alle tre er likestilte og som grunnlag for investeringer i rentepapirer. Tabellen viser eksponering mot ratingkategoriene som S&P benytter seg av, hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kredittverdighet. Uratet/non investement grade gjelder i all hovedsak kommuner/fylkeskommuner, enkelte norske finansinstitusjoner og andre investeringer innen norsk finans. KLP Konsernet har strenge retningslinjer for investeringer i rentepapirer, som også gjelder for investeringer som faller inn under denne kategorien.

Linjene i noten er sammenfallende med balanseoppsettet. Unntakene er gjeldsinstrumenter til virkelig verdi som er delt opp i tre kategorier i noten og utlån som vist samlet i noten, men som befinner seg på to linjer i balansen (virkelig verdi og amortisert kost).

Note 10 Renterisiko

31.12.2011 Millioner kroner	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm	Totalt
Eiendeler							
Aksjefondsandeler ¹	0	0	0	0	0	5	4
Alternative investeringer	0	0	0	0	0	7	6
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	4	6	-94	-330	-190	349	-255
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	7	7
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-15	-28	-305	-351	-189	63	-826
Rentefondsandeler	-1 486	0	0	0	0	13	-1 473
Plassering kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	1	0
Utlån	-10	-13	0	-6	0	80	52
Utlån og fordringer	0	-1	-1	0	0	199	198
Sum eiendeler	-1 507	-36	-400	-687	-380	722	-2 288
Forpliktelseser							
Innskudd	0	0	0	0	0	-18	-18
Gjeld siftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	64	60	0	-256	-132
Gjeld til finansinstitusjoner	0	0	0	0	0	-63	-63
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	0	8	64	133	0	-698	-494
Fondsobligasjon, ansvarlige lån	0	0	0	50	33	0	83
Utlån og fordringer - call money	0	0	0	0	0	-6	-6
Sum forpliktelseser	0	8	128	243	33	-1 042	-630
Sum før og etter skatt	-1 507	-28	-272	-444	-347	-320	-2 918

Note 10 Renterisiko, forts.

31.12.2010	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontant- strøm	Sum
Millioner kroner							
Eiendeler							
Aksjefondsandeler ¹	1	0	0	0	0	4	5
Alternative investeringer	-13	0	0	0	0	5	-8
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	-34	6	3	-169	-158	-11	-364
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	7	7
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-20	-20	-282	-385	-130	49	-787
Rentefondsandeler	-1 290	0	0	0	0	5	-1 285
Utlån og fordringer	-7	-13	0	0	0	54	33
Utlån	0	-13	-53	-3	0	240	171
Sum eiendeler	-1 364	-40	-332	-557	-289	353	-2 228
Forpliktelser							
Innskudd	0	0	0	0	0	-2	-2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	0	20	0	-44	-24
Gjeld til finansinstitusjoner	17	0	0	0	0	-240	-223
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	1	8	60	101	0	18	187
Fondsobligasjon, ansvarlige lån	0	0	0	43	28	0	71
Sum forpliktelser	18	8	60	164	28	-268	9
Sum	-1 346	-32	-273	-392	-261	85	-2 219

¹ Aksjefondsandeler dekker den delen av fondet som ikke er aksjer, men som består av eiendeler omfattet av renterisiko; overskuddslikviditet i form av bankkontoer og derivater brukt til sikringsformål.

Noten viser resultateffekten ved endring av markedsrenten på en prosent, for virkelig verdi risiko og flytende rente risiko. Virkelig verdi risiko er beregnet ved endring i virkelig verdi på relaterte instrumenter hvis renten hadde vært en prosent høyere ved periodeslutt. Flytende rente risiko indikerer endringen i kontantstrømmer hvis renten hadde vært en prosent høyere gjennom året det rapporteres på. Summen av disse reflekterer den samlede resultateffekten som scenar-ioet ved en prosents høyere rente hadde gitt konsernet.

Renterisikoen totalt sett er begrenset for konsernet da en høy andel er investert i anleggsobligasjoner og utlån med fast rente målt til amortisert kost, som ikke gir utslag i resultatet ved endring i markedsrenten.

Note 11 Likviditetsrisiko

Tabellen nedenfor spesifiserer selskapets finansielle forpliktelser klassifisert etter forfallsstruktur. Beløpene i tabellen er udiskonterte kontraktsmessige kontantsstrømmer.

31.12.2011 Millioner kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlige lån ¹	0	151	2 930	766	0	3 848
Fondsobligasjonslån ¹	0	43	174	217	1 699	2 134
Finansielle derivater	1 840	0	0	0	0	1 840
Gjeld til og innskudd kunder	0	6 564	16 528	855		23 948
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	1 398	0	0	0	1 398
Gjeld til kredittinstitusjoner	393	160	185	175	-125	788
Leverandørgjeld	1 046	0	0	0	0	1 046
Betingede forpliktelser	4 753	0	0	0	0	4 753
Sum	8 033	8 318	19 817	2 013	1 574	39 756

31.12.2010 Millioner kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlig lånekapital	0	150	600	3 197	0	3 948
Fondsobligasjonslån	0	42	169	212	1 639	2 063
Finansielle derivater	1 026	0	0	0	0	1 026
Gjeld til og innskudd fra kunder	0	3 263	6 505	308	0	10 076
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	13 411	0	0	0	13 411
Gjeld til kredittinstitusjoner	49	239	406	223	-18	901
Leverandørgjeld	672	0	0	0	0	672
Betingede forpliktelser	3 678	0	0	0	0	3 678
Sum	5 425	17 105	7 681	3 940	1 622	35 773

¹ KLP har to ansvarlige lån og et fondsobligasjonslån. Disse lånene er evigvarende, men i denne oversikten vises de som forfall på tidspunktene hvor KLP har opsjon på innløsning.

Risikoen for at konsernet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten ettersom en stor del av konsernets eiendeler er likvide. Konsernet har betydelige midler investert i pengemarked, obligasjoner og aksjer som kan selges ved likviditetsbehov. Konsernets likviditetsstrategi innebærer at konsernet til enhver tid skal ha tilstrekkelige likvide midler til å møte konsernets forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning knyttet til å frigjøre midler.

Aktivasammensetningen i konsernets porteføljer skal være tilstrekkelig likvid til å kunne dekke annet likviditetsbehov som kan oppstå. KLP Kapitalforvaltning forvalter konsernets likviditet. Det er etablert interne rammer for størrelsen på likviditetsbeholdningen. Konsernets enhet for risikostyring overvåker og rapporterer utviklingen i likviditetsbeholdningen fortløpende. Konsernstyret fastsetter årlig en kapitalforvaltnings- og likviditetsstrategi for konsernet. Likviditetsstrategien inneholder blant annet rammer, ansvarsforhold, risikomål og beredskapsplan for likviditetsstyringen.

Tabellen over viser finansielle forpliktelser konsernet har samlet på rentebetalinger og innbetaling av hovedstol, basert på forfall. KLP Banken konsern innehar den største delen av de finansielle forpliktelsene i konsernet.

For informasjon vedrørende utbetalingsprofil på forsikringsforpliktelser vises det til likviditetsnoten i årsrapporten for 2010.

Ikke-finansielt regnskap 4. kvartal 2011

Noter		Forbruk 4. kv 2011	Forbruk 2011	Mål 2011	Forbruk 2010
Miljø					
1	Energiforbruk kwh KLP-Huset	849 979	3 489 425	5 098 896	5 367 259
1	Energiforbruk kwh egne kontorer Trondheim	45 765	165 135	339 301	357 159
1	Energiforbruk kwh eget kontor Bergen	119 542	460 518	514 270	541 337

Noter		Endring 4. kv 2011	Status 2011	Mål 2011	Status 2010
Ansatte					
	Antall ansatte	0	775		762
	Prosent rapportert sykefravær 12 mnd rullerende	0,2	4,6	under 4,5	4,4
	Prosent rapportert sykefravær kvartal	0,2	4,6		

Noter		Antall 4. kv 2011	Antall 2011	Mål 2011	Antall 2010
Ansvarlige investeringer					
	Antall utelukkelse av selskaper fra investeringsporteføljen	0	64	NA	59
	Antall reinkluderte selskaper i investeringsporteføljen	1	1		3
	Antall generalforsamlinger i norske selskaper hvor KLP har stemt	14	130		127
	Antall generalforsamlinger i utenlandske selskaper hvor KLP har stemt	202	1 662		1 533
2	Dialog med antall selskaper	1	96	110	

Note 1 Energiforbruk

Mål for 2011 er fastsatt til 5 prosent reduksjon i tonn CO₂/ansatt. 1 kwh tilsvarer ca 1 NOK og 100 g CO₂. KLP har lyktes i å redusere forbruket av kwh for alle kontorene, spesielt i Oslo. Hovedforklaringen er at 2011 er det første hele driftsåret i KLP Huset, og etter en innkjøringsperiode har det vært arbeidet aktivt med å realisere potensialet for energi-effektivitet.

Det er strøm og fjernvarme og fjernkjøling som inngår i de oppgitte tallene for energiforbruk. I tillegg vil også ansattes flyreiser m.m. påvirke miljø. Dette følges opp internt.

Note 2 Ansvarlige investeringer

Målet om aktiv dialog med selskaper for 2011 ble oppfylt med nær 90 prosent. Ressursene ble prioritert å følge opp pågående dialoger i stedet for å starte nye.

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 4. kvartal 2011

Noter	Resultatregnskap Millioner kroner	4. kvartal 2011	4. kvartal 2010	01.01.11- 31.12.11	01.01.10- 31.12.10
	Premieinntekter	3 981	3 385	21 752	20 345
	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	344	652	1 696	2 922
	Renteinntekter/utbytte på finansielle eiendeler	2 000	1 353	8 790	6 998
	Verdiendringer på investeringer	3 813	2 531	-2 728	5 438
	Realisert gevinst og tap på investeringer	-1 158	552	-337	69
	Netto inntekter fra kollektivportefølje	4 999	5 088	7 420	15 427
	Netto inntekter fra investeringsvalgportefølje	35	8	30	21
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	163	166	660	650
	Erstatninger	-2 541	-2 200	-10 033	-10 080
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser	-8 000	-7 063	-16 619	-22 331
	Endringer i forsikringsforpliktelse investeringsvalgportefølje	15	-11	-44	-29
	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	1 873	1 014	-1 451	-2 581
3	Forsikringsrelaterte driftskostnader	-238	-216	-788	-714
	Andre forsikringsrelaterte kostnader	-161	-166	-656	-651
	Resultat av teknisk regnskap	125	6	271	59
	Netto inntekter fra investeringer i selskapsportefølje	119	192	639	703
	Andre inntekter	2	9	10	13
	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsportefølje	-54	-56	-215	-212
	Resultat av ikke-teknisk regnskap	67	146	434	504
	Resultat før skattekostnad	193	151	705	563
	Skattekostnader	0	0	0	0
	Resultat før andre resultatkomponenter	193	151	705	563
	Andre resultatkomponenter	0	0	0	0
	TOTALRESULTAT	193	151	705	563

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 4. kvartal 2011

Noter	Balanse Millioner kroner	31.12. 2011	31.12. 2010
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
	Immaterielle eiendeler	293	306
5	Investeringer	16 468	14 699
	Fordringer	964	756
	Andre eiendeler	350	521
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	18 075	16 283
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterselskap	27 816	25 122
6	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	4 306	3 200
5	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	99 753	100 223
5	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	110 392	99 092
	Sum eiendeler i kollektivporteføljen	242 267	227 637
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterselskap	170	33
5	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	538	103
5	Finansielle eiendeler til virkelig verdi	696	139
	Sum eiendeler i investeringsvalgporteføljen	1 404	274
	EIENDELER	261 746	244 194
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
	Innskutt egenkapital	6 217	5 628
	Opptjent egenkapital	5 723	5 019
	Ansvarlig lånekapital mv.	4 288	4 074
4	Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser	242 045	227 260
4	Forsikringsforpliktelser investeringsvalgportefølje	1 394	273
	Avsetninger for forpliktelser	362	340
	Forpliktelser	1 662	1 544
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	54	57
	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	261 746	244 194
Poster utenom balansen			
	Betingede forpliktelser	4 510	2 978

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 4. kvartal 2011

Oppstilling over endringer i egenkapital Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
2011			
Egenkapital 01.01.2011	5 628	5 019	10 647
Totalresultat	0	705	705
Sum totalresultat	0	705	705
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	597	0	597
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-8	0	-8
Sum transaksjoner med eierne	590	0	590
Egenkapital 31.12.2011	6 217	5 723	11 941

Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
2010			
Egenkapital 01.01.2010	5 107	4 535	9 642
Totalresultat	0	563	563
Sum totalresultat	0	563	563
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	556	0	556
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-35	0	-35
Sum transaksjoner med eierne	521	0	521
Andre endringer			
Prinsippendring skadeavsetning (ULEA)	0	-79	-79
Sum andre endringer	0	-79	-79
Egenkapital 31.12.2010	5 628	5 019	10 647

Kontantstrømoppstilling Millioner kroner	01.01.11 -31.12.11	01.01.11 -30.09.11	01.01.11 -30.06.11	01.01.11 -31.03.11	01.01.10 -31.12.10
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-673	-578	157	328	-409
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-88	-65	-47	-21	-157
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	589	596	0	-5	521
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	-172	-47	110	302	-44
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	460	460	460	460	504
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	288	413	569	762	460

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser regnskapet for Kommunal Landspensjonskasse (KLP), for perioden 01.01.2011 - 31.12.2011. Regnskapet er ikke revidert. Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap.

Det anbefales at denne delårsrapporten leses i sammenheng med årsregnskapet for 2010 og kvartalsregnskapene for 1. kvartal 2011, 2. kvartal 2011 og 3. kvartal 2011. Disse kan lastes ned på www.klp.no.

Delårsregnskapet er, i likhet med årsregnskapet for 2010, avlagt etter Forskrift av 16. desember 1998 nr. 1241: Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper (årsregnskapsforskriften).

Note 2 Verdiendring investeringseiendom

Porteføljen av investeringseiendommer inklusive investeringseiendommer eid via datterselskaper er verdivurdert pr 31. desember 2011.

Millioner kroner	4. kvartal 2011	4. kvartal 2010	01.01.11- 31.12.11	01.01.10 - 31.12.10
Verdiregulering inkludert valuta	7	290	472	1 634
Valutasikring	10	122	12	106
Netto verdiregulering inkludert valutasikring	17	412	484	1 740

Note 3 Forsikringsrelaterte driftskostnader

Millioner kroner	4. kvartal 2011	4. kvartal 2010	01.01.11- 31.12.11	01.01.10- 31.12.10
Personalkostnader	120	72	419	344
Avskrivninger og nedskrivninger	52	79	101	118
Andre driftskostnader	65	65	268	252
Forsikringsrelaterte driftskostnader	238	216	788	714

Note 4 Forsikringsforpliktelse

Millioner kroner	31.12. 2011	31.12. 2010
Premiereserve	221 983	206 075
Premiefond	2 801	3 512
Tilleggsavsetninger	12 234	10 144
Kursreguleringsfond	4 958	7 450
Andre avsetninger	69	79
Forsikringsmessige avsetninger - kontraktsfastsatte forpliktelse	242 045	227 260
Premiereserve	1 275	243
Premiefond	35	12
Tilleggsavsetninger	85	19
Forsikringsforpliktelse - investeringsvalg	1 394	273

Note 5 Finansielle eiendeler

Millioner kroner	31.12.2011	31.12.2010
Finansielle eiendeler selskapsporteføljen		
Investeringer som holdes til forfall	3 225	3 238
Obligasjoner lån og fordring	3 860	3 341
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	7 085	6 579
Aksjer og andeler	968	1 222
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	3 114	2 021
Utlån og fordringer	723	504
Finansielle derivater	252	86
Andre finansielle eiendeler	10	0
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	5 067	3 832
Sum finansielle eiendeler selskapsporteføljen	12 152	10 411
Eiendomsinvesteringer	941	949
Datterselskaper	3 375	3 339
Sum investeringer i selskapsporteføljen	16 468	14 699
Finansielle eiendeler kollektivporteføljen		
Investeringer som holdes til forfall	37 013	37 982
Obligasjoner lån og fordring	41 942	35 788
Utlån	20 798	26 453
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	99 753	100 223
Aksjer og andeler	34 562	34 235
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	62 961	51 456
Utlån og fordringer	12 228	12 266
Finansielle derivater	571	1 117
Andre finansielle eiendeler	70	18
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	110 392	99 092
Sum finansielle eiendeler kollektivporteføljen	210 145	199 315
Finansielle eiendeler investeringsvalgporteføljen		
Investeringer som holdes til forfall	189	48
Obligasjoner lån og fordring	349	55
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	538	103
Aksjer og andeler	267	64
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	409	73
Utlån og fordringer	16	1
Finansielle derivater	1	0
Andre finansielle eiendeler	2	0
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	696	139
Sum finansielle eiendeler i investeringsvalgporteføljen	1 234	241
Sum finansielle eiendeler	223 530	209 967

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

KLP har pr 31.12.2011 innvilget et lån til KLP Banken med 4,3 milliarder kroner og et sertifikatlån på 1 milliard kroner. Lånene er gitt til markedsrente (NIBOR + margin) og har forfall 15.03.2012.

**Kommunal Landspensjonskasse
gjensidig forsikringselskap**
Org.nr. 938 708 606
Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
E-post: klp@klp.no
www.klp.no

Hovedkontor
Dronning Eufemias gate 10,
0103 Oslo
Tlf: 22 03 35 00
Faks: 22 03 36 00

Regionskontor
Vågsallmenningen 16 Bergen
Tlf: 05554
Faks: 55 54 85 90

